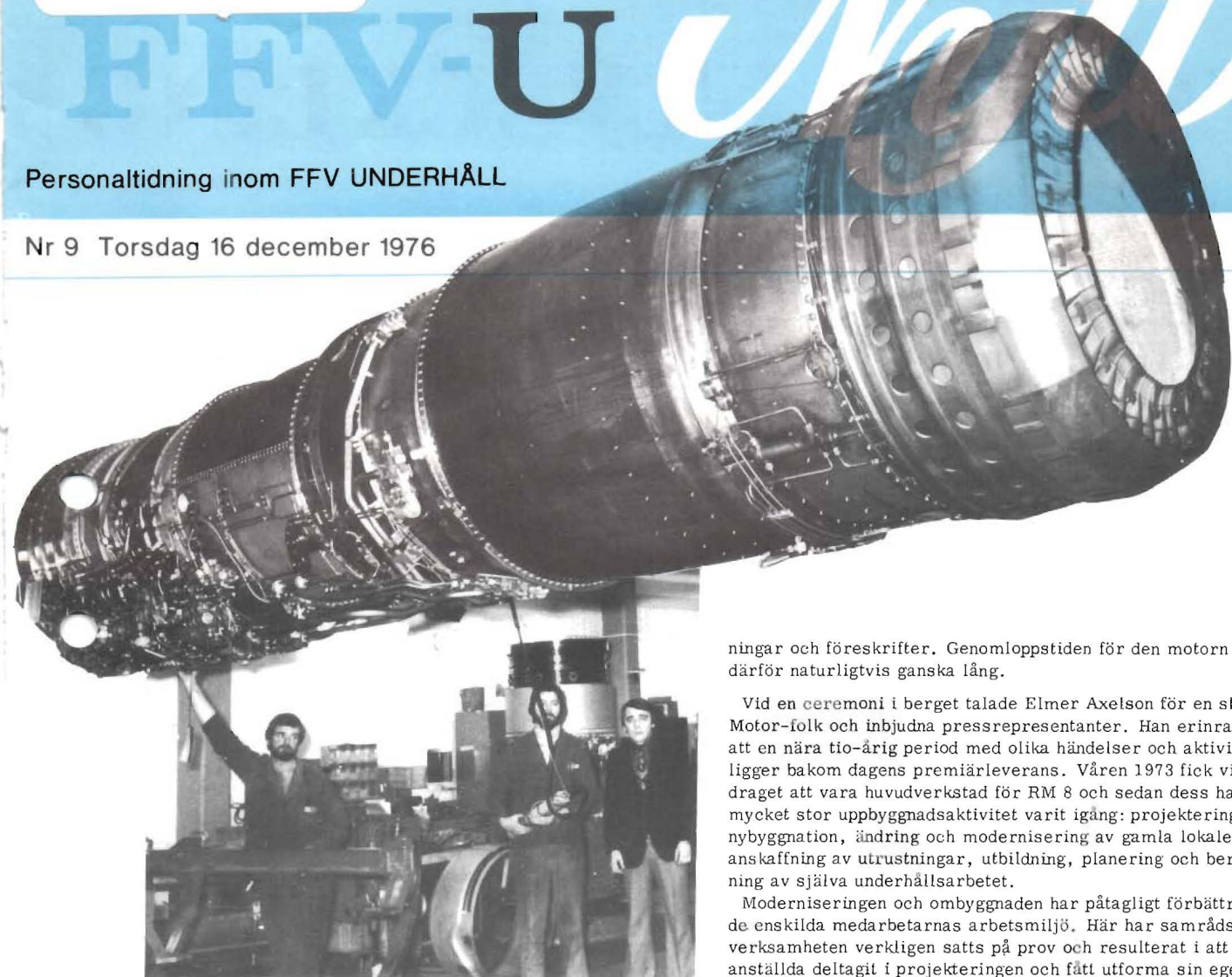

Personaltidning inom FFV UNDERHÅLL

Nr 9 Torsdag 16 december 1976

Roger Sundell, Kenneth Holmgren och Martin Appelfeldt kände sig allvarstygda med den första leveransklara RM8:an.

HISTORISK DAG

Den 2 december var en märkesdag i vår historia. Då levererades den första översedda RM 8-motorn, FFV-U största enskilda underhållsobjekt. I mitten på 80-talet beräknas närmare 300 anställda vara direkt sysselsatta i den produktionen, som då torde ge en omsättning på mellan 75 och 100 Mkr.

Premiärmotorn har genomgått begränsad översyn och modifiering, men har också fått vara utbildningsobjekt för personalen samtidigt som motorn använts för anpassning av utrust-

I dag,

den 16 december avslutas f d CVV:s absolut sista aktivitet i Västerås. Då kör sista lasset med utrustning från anläggningen för provning av tankningsmateriel på Viksäng till CVÖ.

Gissa vem som då vinkar av bilen? Rätt, det blir Alf Larsén, ansvarig för denna verksamhet från början 1959, dessutom på sin första ("riktiga") pensioneringsdag, tillika 65-åriga födelsedag.

Verksamheten med tankningsmaterielen övertogs av CVÖ på Viksäng den 1 juli 1975. Någon gång nu i vinter är denna aktivitet etablerad i ny byggnad vid CVÖ.

ningar och föreskrifter. Genomloppstiden för den motorn blev därför naturligtvis ganska lång.

Vid en ceremoni i berget talade Elmer Axelson för en skara Motor-folk och inbjudna pressrepresentanter. Han erinrade om att en nära tio-årig period med olika händelser och aktiviteter ligger bakom dagens premiärleverans. Våren 1973 fick vi uppdraget att vara huvudverkstad för RM 8 och sedan dess har en mycket stor uppbyggnadsaktivitet varit igång: projektering, nybyggnation, ändring och modernisering av gamla lokaler, anskaffning av utrustningar, utbildning, planering och beredning av själva underhållsarbetet.

Moderniseringen och ombyggnaden har påtagligt förbättrat de enskilda medarbetarnas arbetsmiljö. Här har samrådsverksamheten verkligen satts på prov och resulterat i att de anställda deltagit i projekteringen och fått utforma sin egen arbetsmiljö i mycket hög grad.

Axelson tackade också de många personer som på olika sätt och i varierande omfattning medverkat till att vi kunnat leverera motorn denna dag: — en historisk dag!

I Lars-Harry Larssons frånvaro överlämnade sedan Henry Jersby motorn till flygdirektör Kurt Rosin som representant för FMV.

Nästa motor blir klar före jul och i januari levereras nummer tre i raden av RM 8:or, som kommer att utgöra basen för motorjobben fram emot sekelskiftet.

Belätne Henry Jersby har just överlämnat premiärmotorns handlingar till Kurt Rosin. Elmer Axelson är också nöjd.

Företagsnämnderna:

POSITIV UTVECKLING

Från företagsnämndernas sammanträden i mitten av november kan följande rapporteras.

Första kvartalet av innevarande budgetår visar en positiv utveckling av beläggning, fakturering och resultat.

Grund finns för att redan i detta tidiga skede av budgetåret förutse positiva avvikelser gentemot budget för hela året.

Faktureringen, främst inom Flygplan och Motor, är bättre än budgeterat och antas medföra ca 10 Mkr mer för budgetåret i dess helhet.

För resultatet förutses en motsvarande utveckling, vartill kommer att den goda beläggningen sannolikt kommer att ge mer än budgeterat av direkt produktiva timmar och därmed viss övertäckning av våra omkostnader.

Från och med detta budgetår kommer vi att inom sektorn belastas med räntor som står i direkt proportion till det sysselsatta kapitalet. Det är därför av vikt att framförallt hålla mängden av produkter i arbete (PIA) nere på en rimlig nivå.

Fördelning av optikjobben

Att instrumentsektionen vid CVM sedan ett år arbetat med arméns optikmateriel har flera gånger vållat oro vid CVA, där frågor ställts i företagsnämnden, framförallt om optikresurserna skulle splittras på båda verkstäderna.

Det har ej varit aktuellt att överföra vare sig optik eller laser från CVA. (Anm: optik ungefär = optik med elektronik.)

Såvida inte tekniskt-ekonomiska skäl skulle tala för någon annan framtida fördelning skall verksamheten i Malmslätt enbart omfatta s k klassisk optik. Man har där för övrigt nyligen offererat stora arbeten på arméoptik, vilka skulle ge arbete åt ytterligare 3-5 R-tjänstemän under 4-5 år.

Idrott och motion

Centrala företagsnämnden har skrivit till företagsnämnderna om en gjord investering av FFV idrottsföreningars önskemål om idrottsanläggningar och materiel.

CVA, CVM och CVÖ IF olika önskemål diskuterades i respektive nämnd.

Produktionsservice skall handlägga frågan, samråda med idrottsföreningarna och personalorganisationerna och utarbeta ett svar över vad som är mest angeläget att få genomfört med företaget, dvs FFV bistånd.

FFV personalhandbok

gavs ut 1973 och är nu under revidering. Centrala företagsnämnden har tillsatt en arbetsgrupp för detta. Bland deltagarna märks Lars Höök, FCTF Arboga. Gruppen har skrivit till de lokala företagsnämnderna i FFV och bett om deras synpunkter på arbetsgruppens förslag till arbetssätt och en första revidering av vissa avsnitt. De olika personalkommittéerna i sektorn skall ta fram underlag för ett svar före jul.

CVA-nämnden

Ambulansfrågan, som diskuterades vid förra nämndsammanträdet, togs åter upp. Harry Rosevall redogjorde för att såväl kommunen som landstinget är nöjda med nuvarande service från Köpings lasarett, som fick sina två ambulanser utökade med en när den i Arboga drogs in för några år sedan. Rosevall konstaterade att sjuktransportberedskapen vid CVA är mycket god i jämförelse med vad den är vid andra företag. Den befintliga ambulansen är tillfredsställande utrustad och sjuksköterska kan medfölja vid behov.

Nämnden beslutade emellertid — på Ingvar Johanssons förslag — att tillskriva kommunstyrelsen med begäran att önskemålet om ambulans i Arboga tas upp till behandling.

5 300 kr för ett förslag

Bror Sköld 6630, fick sitt förslag till reparation av styrpinnar i RM9 fläktväxel godkänt. Ersättningens storlek blir 5 300 kr om centrala företagsnämnden går med på detta. Tv utbetalas 2 000 kr som är det maximibelopp våra nämnder har rätt att besluta om.

Sven-Erik Carlsson 4634, fick 580 kr för omkoppling av tändenhet, Einar Norman 6922, 600 kr för maskeringsfixtur till turbinskovlar, Rune Mattsson 6922, 600 kr för kontaktanordning vid förgyllning av kretskort och Hans Zakrisson 6534, 600 kr för komplettering av monteringsverktyg till HT-kompressor.

Totalt har 18 förslagsärenden behandlats av förslagskommittén. 10 förslag är under utredning och 3 lämnades utan åtgärd.

T-huset bör utredas ytterligare

Samrådsgrupperna i 4300 och 4400 har i ett gemensamt brev till företagsnämnden föreslagit att det planerade teknikhusets utformning skall överarbetas. Man hävdar att arbets- och

trivselkrav är dåligt tillgodosedda i nuvarande projekteringsunderlag. Man önskar t ex bättre utrymmen för skåp, arbetsbord och teknisk litteratur. Vidare påtalas behov av motionsutrymmen med bastu och dusch m m.

Grupperna anser att den försenade byggstarten bör utnyttjas för att i samråd med arkitekten få arbeta fram alternativa lokallösningar. Man tycker också att byggnaden bör utformas med möjlighet till framtida expansion.

Frågan diskuterades mycket livligt av nämnden. Kompletterande synpunkter, som stöder förslaget, framfördes.

Produktionsservice skall arrangera det önskade samrådet och undersöka vilka förbättringar som kan göras.

Samtidigt skall liknande synpunkter från elektronikavdelningens personal beaktas vad gäller utformningen av deras kontorshus.

CVM-nämnden

Frågan om tillverkning, tillsyn och modifiering av provdon i C-hallen har behandlats inom Flygplan. Det hade ifrågasatts om tillverkningen borde flyttas till Arboga: men verksamheten blir oförändrad. Skälen härtill är närheten, dels till konstruktionssektionen och dels till flygplanmaterieln, för vilken donen tas fram. Detta är vidare en lämplig utfyllnadsverksamhet för den el- och telekapacitet som måste vidmakthållas inom flygplansektionen för att göra service på el- och teleutrustningar vid flygplantillsynen.

Dr Adolfsson slutar till jul

Personalorganisationerna efterlyste besked i läkarfrågan. Som tidigare meddelats har Håkan Adolfsson (efter 5 års tjänst) i juni sagt upp sin anställning som företagsläkare vid CVM från nyår. Han hade lovat att vid behov kvarstå till 1 april 1977

om ingen ersättare kunde anställas.

Håkan har nu kommit överens med en vikarie, som lovat tjänstgöra fram till den 1 april. Det blir dr Bengt Brodin, Linköping. Han tjänstgör nu på RiL (och bor i Klockrike).

Platsannonserna har endast resulterat i två förfrågningar, varför ny annonsering skall göras. Personalavdelningen konstaterar enligt Harry Rosevall att det är ett lågt intresse för denna befattning bland läkarna, men hoppas på resultat av nya annonser och särskilda kontakter.

Håkan Adolfssons uppdrag som konsult inom FFV kvarstår, varför han kan dyka upp hos oss ibland även i framtiden.

Förslagskommittén fick back...

19 förbättringsförslag har kommit in sedan sist. 9 har behandlats och totalt 22 håller på att utredas.

Förslagskommittén föreslog att fyra förslag skulle ersättas, tre belönas och två avslås. Ett av de senare gällde ett förslag att ett antal cyklar skulle tillhandahållas för allmänt bruk inom området för att nedbringa all dyrbar spiltid vid förflyttning mellan olika hus.

Lars-Erik Larsson FCTF tyckte att det var ett praktiskt förslag, som inte borde avslås utan vidare. Nämnden diskuterade saken och beslutade att Produktionservice får ta över ärendet.

Ett annat förslag gällde ersättning med 500 kr för en lyftsele för RM6 utloppsdel, där förslagsställaren Arne Jönsson 2130 inte var nöjd med förslagskommitténs utredning och bedömning. Lars Granath SF yrkade på vidare utredning med anledning av diverse informationer. Sven-Åke Överström framhöll att det vore olyckligt för förslagsverksamheten om förslagsställare är missnöjda.

...men fick rätt

Förslaget hänvisades åter till kommittén, som en vecka senare löste problemet genom ett extra sammanträde med förslagsställaren och andra berörda personer. I och med att man då kunde lämna en mycket allsidig information förklarade sig Arne Jönsson nöjd med vad kommittén kommit fram till.

Den föreslagna ersättningen på 500 kr godtogs av företagsnämndens arbetsutskott och pengarna har betalats ut. Arne Jönsson fick också 300 kr i ersättning för förslag till spärrnyckel och hylsa för fpl 35.

Övriga som fick belöning respektive ersättning: Håkan Jansson 2340, fick belöning i form av en pennkniv för förslag till indikeringslampa för telefonhytt, Anders Johansson 2472, en pennkniv i belöning för sitt förslag till skydd för accelerometerbrytare, Örjan Andersson 2456, ersättning med 500 kr för förslag till mätfixtur för kursgyro VBT9, Kar-Axel Hjorthage 2338, 200 kr för förslag till monteringsverktyg för fjäder till bogserhjul för HKP 6 och Lars-Olof Johansson och Bernt Karlsson 1433, var sin pennkniv för förslag att minska ljudnivån från skrivmaskin av typ IBM genom en skärm av plexiglas.

Övertid för helikopterarbeten

Vid genomgång av aktuella offererade arbeten och erhållna beställningar diskuterades problematiken med att få fram helikoptertillsynerna i tid. Ingvar Persson konstaterade att om vi skall fortsätta med den inledda satsningen måste vi lära oss att leva med branschens villkor. Det betyder bl a tidvis övertidsarbete för alla berörda sektioner och att överhuvudtaget ställa upp när kunderna kräver: det kan även bli under helger och semestrar.

Sven-Åke Överström SF framförde att de korta leveranstiderna upplevs som ett problem av personalen och ansåg att även förberedande arbeten borde köras på övertid för att minska "paniken" när slutfasen inleds. I detta instämde Ingvar Persson, som påpekade det intensiva arbete som de inblandade i offertgivningen måste lägga ner — med mycket övertid — för att få hem beställningarna.

Kunderna har mycket hårda krav i denna bransch. Vi har nyligen gått miste om en beställning p g a för lång offererad leveranstid.

Man håller inom flygplansektionen på att komplettera plane-

ringsrutiner som avser att underlätta dessa produktionsproblem för såväl militära som civila kunder. Genom bättre framförhållning bör t ex behov av övertidsarbete kunna förut-sågas på ett tidigare stadium.

Tala engelska i B-hallen?

Alge Lundqvist rekommenderade att vi försöker gå över till engelska språket eftersom alla tillverkarnas underhållsföreskrifter för de civila helikoptrarna är på engelska. Detta är internationellt vedertaget inom civilflyget. Att översätta dessa föreskrifter till svenska är mycket arbetskrävande. Luftfartsmyndigheter i alla länder är vana vid engelsk dokumentation och kräver att godkänt tekniskt underlag, som varierar från hkp till hkp, finns tillgängligt innan arbeten får göras.

Kurser i teknisk engelska skulle i så fall behöva anordnas m m. Frågan bearbetas vidare linjevägen.

Nya jobb

Bland offererade arbeten som presenterades för nämnden kan nämnas en större offert på helikoptertillsyn (Bell 212), tillverkning av mellandelar till kapslar, ändringsarbeten på stridsvagnar och översyn av kikare m fl arméjobb.

Minskad beläggning i maskinverkstan

Efter att en längre tid ha haft överbeläggning i maskinverkstanen men sämre i plåtverkstanen har situationen nu svängt om. Gösta Lundmark informerade om att man diskuterat om-disponering av personal, främst för fräsare, och att legomarknaden svänger snabbt:

— Idag slåss vi med de stora företagen, som också jagar efter legojobb.

Sven-Åke Överström ifrågasatte om försäljningssidan har de rätta kontakterna och gav exempel på att vår verkstad skulle vara för okänd på sina håll. Han undrade också om man inte skulle vara mer restriktiv med nyanställningar.

7000 har nyligen måst tacka nej till en svetsbeställning på grund av full beläggning.

Ny utredning om FFV mekaniska verkstäder?

Sven-Åke Överström tog upp frågan om en ny utredning inom FFV rörande resursfördelning o d vad gäller skärande bearbetning, som han hade hört talas om skulle sättas igång. Han framhöll att det inte var länge sedan en sådan gjorts och beslut fattats om, hur fördelningen skulle vara mellan oss och CTV för de närmaste åren. Att redan nu igen göra en utredning och vålla oro bland berörda vid CVM ställde sig Överström mycket kritisk till.

Elmer Axelson framhöll att några direktiv till ny utredning ännu inte getts. Vad som är tänkt att göras är det som togs upp i ett tidigt skede av FMS-utredningen (om bildandet av en försvarsmaterielsektor), där utredarna och främst referensgruppen med personalrepresentanterna framhöllit "att inriktningen av produktionsresurserna vid de olika enheterna måste

ägnas en speciell och fördjupad utredning, varvid konsekvenserna för personalen noga beaktas". En betydelsefull faktor i detta sammanhang är till vilka enheter inom FFV tillverkningen läggs av de produkter som tas fram inom sektorn Industriprodukter. Vår tillverkningsavdelning finns med i denna bild.

Den tänkta utredningen skulle sålunda leda fram till ett förslag, hur den strukturella uppdelningen av tillverkning inom FFV mekaniska verkstadsområde på lång sikt skall göras. Självklart är att då även våra resurser inom området måste vara inbegripna. Utredningen skall behandlas vidare i koncernledningen (där ju Elmer Axelson ingår, Red:s anm).

Eric Johansson FCTF avslutade med att framhålla att när det nu inte bara gäller att överföra arbeten från CVM till CTV, utan en långsiktplan för hela koncernen, får vi väl se det på ett nytt sätt.

CVÖ-nämnden

Arbetsutskottet har med personalchefen Harry Rosevall diskuterat olika förslag till lösningar av företagshälsovården vid CVÖ. Rosevall skall utreda vidare med sikte på ett konkret resultat så snart som möjligt.

Två får dela 3 800 kr

Förslagskommittén kunde denna gång ånyo lägga fram en rad förslag till ersättningar: Lars-Erik Svelander och Stig Jonsson har föreslagit en ändrad draganordning på 5-tonstrucken, vilket ger förenklad intern transport. För detta föreslås en ersättning på 3 800 kr att delas lika mellan dem. Som vanligt får de avvakta centrala nämndens beslut innan hela summan utbetalas, men 1 000 kr var fick de omedelbart. Stig Jonsson fick också 200 kr för förbättrad låsanordning.

Billy Backman fick 400 kr för roterande planeringstavla, Göran Persson 400 kr för märkning av avloppsbrunnar så att de lättare kan hittas under snön, Per-Arne Waldau 200 kr för ett mothåll för märkhylsor, Harry Thorberg 600 kr för avdragare, Lars Ringelid 400 kr för avdragare, Einar Zetterström och Gunder Persson 800 kr för infästning av avgasrör. Stig Zackrisson 400 kr för ställ för avgasslangar och Kjell Andersson och Stig Jönsson 400 kr för verktyg för kopplingar.

Två förslag bordlades och två lämnades utan åtgärd.

Bekymmer i fordonsverkstaden

Bertil Johansson SF framförde personalens osäkerhet beträffande arbetsbeläggningen i fordonsverkstaden, vilket han tidigare påtalat.

En svacka i beläggningen beräknas inträffa under första kvartalet 77.

Ordföranden Henry Emanuelsson meddelade att man har vissa uppslag till arbeten, vilka emellertid är svåra att få igång snabbt.

Det är emellertid normalt med en viss osäkerhet i denna verkstad så här års, men erfarenheten av tidigare sex år är att kontakterna med förbanden brukar resultera i en hygglig beläggning.

Flextid?

Frågan om flextid rapporterades ha behandlats på både koncern- och sektornivå. CVÖ är ett tänkbart ställe för sådan försöksverksamhet. En arbetsgrupp tillsattes som skall följa utvecklingen. Bertil Johansson önskade att gruppen påskyndar arbetet.

Anm: Arbetsgruppen har varit igång och gjort en probleminventering.

MBL i Östersund

Personalorganisationerna och enhetscheferna inom statliga verksamheter i Östersund hade i november en gemensam träff, där medbestämmandelagen (MBL) diskuterades.

Träffen som hade anordnats på initiativ av de fackliga orga-

Lars-Erik Svelander och Stig Jonsson, vid sitt förslag till truckdrag. Det blir julpengar för detta, 241:a förslaget vid CVÖ.

nisationerna behandlade frågan under en halv dag.

En livlig debatt fördes om lagens tillämpningar. Man beslutade att en bred utbildning skall ordnas utan organisationsgränser. TBV och ABF skall gemensamt organisera utbildningen som beräknas starta vecka 703.

Bertil Johansson

Operation utan bedövning

Vid ritarbete på konstruktionskontoret vid CVÖ hände det nyligen att en skrapkniv, modell skalpell, tappades och trängde in i låret på "operatören". Ett djupt sår med kraftigt blodflöde uppstod. Killen var nära att förlora medvetandet, men kryade på sig efter omplåstring.

Då vassa skrapknivar används överallt på konstruktions- och katalogsektioner bör man ta varning av detta missöde.

Dick-Eddie Enebro, 5807

Nygammal medarbetare

Från FFV-U-nytt lokalredaktör vid CVÖ, Torsten Söderberg har vi fått veta att Dick-Eddie Enebro utsetts till skyddsingenjör, sekreterare i skyddskommittén och nu senast, från 1 dec, kvalitetsövervakare. Dick-Eddie har tidigare arbetat inom tekniksektionen med elförsörjningsmateriel. Han är även f d CVV-are.

Dick-Eddie är redan känd inom hela försvaret för sin notis i ett tidigare U-nytt om vådan av att ha länkrullar på arbetsstolar: den notisen publicerades i Försvartjänstemannen.

CVV-are i Östersund

undrar varför vi blev bortglömda när det gällde att fördela vår gamla idrottsförenings kvarlåtenskap.

Vi ser av U-nytt nr 8 att CVA IF och CVM IF fick ärva rubbet.

Bröderna Hammond

– Skrapa ren vindrutan från is, du håller ju på att köra i diket!

– Behövs inte jag har glömt glasögonen hemma!

"PROSTYR-KVARNEN" mal vidare ...

I FFV årsredovisning för 1975/76 sägs bl a: "För att minska genomloppstider och öka leveranssäkerheten genomförs för närvarande en stor rationaliseringsinsats". Därmed avses bl a PROSTYR (Produktionsstyrning) som är benämningen på det projekt vars syfte är att samordna och utveckla sektorns produktionsstyrning.

Det handlar alltså om det fundamentala i all industriell verksamhet: att få fram produkter och tjänster av rätt kvalitet till rätt kostnad och i rätt tid.

U-nytt har tidigare presenterat PROSTYR men nu är det dags att rapportera hur arbetet fortskridit.

Arbetet startade i början av juni i år med en planerings- och beredningsfas som bl a resulterat i tids-, resurs- och aktivitetsplaner samt bemanning av projektorganisationen som vi publicerade i U-nytt nr 4/76.

Det egentliga projektarbetet påbörjades i oktober och skall vara avslutat i slutet av maj 1977. Det skall resultera i förslag till hur sektorns produktionsstyrning skall utformas.

För närvarande sker en kartläggning av problem och brister i nuvarande system och rutiner.

Projektet berör många varför det kan finnas anledning att bekanta sig med PROSTYR.

Om Du önskar ytterligare information eller har synpunkter på det här med produktionsstyrning, ta kontakt med någon av deltagarna i projektet.

Hans Wall, 8246

Varför LSP?

Sektorns rullande långsiktplan — LSP — täcker den kommande tioårsperioden, mera i detalj de närmaste fem åren. LSP:n utgör våra riktlinjer för verksamheten och är ett levande dokument för alla beslutsfattare.

Genom sitt innehåll av detaljerade framtidsplaner kan närmare information om LSP inte ges öppet, men ledamöterna i företagsnämndernas arbetsutskott (AU) är väl förtrogna med dess utveckling och innehåll.

LSP:n har behandlats vid två dagars genomgång, dels den 11, dels den 22 november. Den senare dagen deltog, förutom AU, de som centralt håller samman LSP-projektet med Bengt Nilsson i täten, vidare avdelningscheferna samt representanter för FFV koncernstaberna.

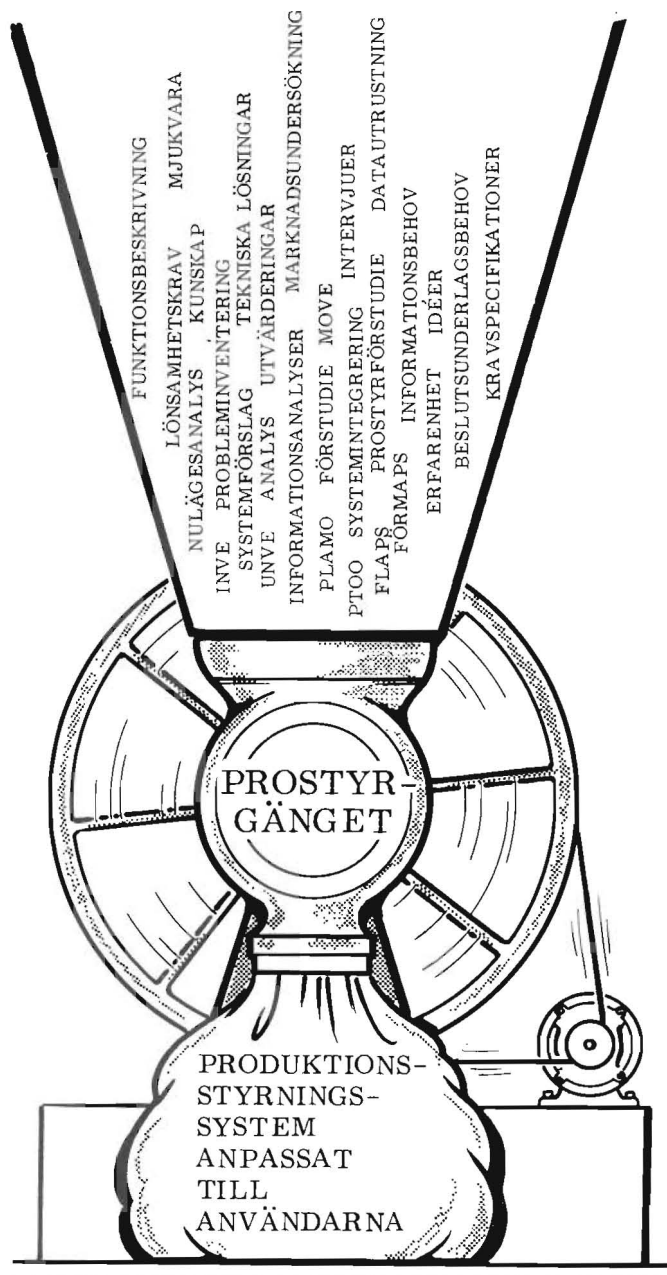
Bortåt 300 medarbetare har på något sätt deltagit i detta viktiga arbete varav ca 100 direkt handläggande. Arbetet har i år mest koncentrerats på avdelningsnivå, men nästa år planeras ytterligare fördjupning på sektionsnivå.

Nattarbete

Hur väl man än planerat och infordrat uppgifter från alla håll blir det lätt förseningar ute på avdelningar och sektioner. Arbetsgången i år har liksom tidigare inneburit alltmer ökad samverkan av avdelningskommittéer och samrådsgrupper.

För att få arbetet klart i tid har projektgruppen — och inte minst flera duktiga sekreterare — fått sätta till många sena kvällar, ja även nattarbete. Det 150 sidor digra dokumentet, som även utgör begynnelsen till nästa års begäran om investeringsmedel (= låneansökan), skall nu närmast behandlas av FFV internstyrelse, sedan av koncernledningen och FFV styrelse.

Därefter kan vi lämna lite mer information om detta för vår utveckling och trygghet så viktiga dokument, som ger sektorns riktlinjer, strategi och taktik för framtiden.

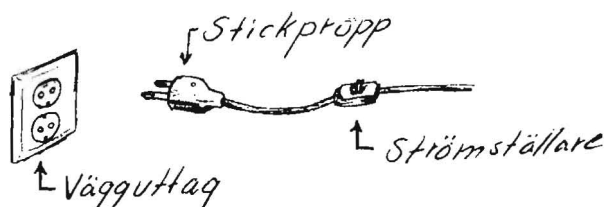
***

Håll KONTAKT, men säg RÄTT

"Det är mycket med det elektriska" brukar man säga. Och sannerligen får vi, som är på elverkstan gissa gåtor när folk ringer och klagar på "kontakten".

Ta inte det här som en el-kurs, bara ett försök att reda ut begreppen en smula. Enligt "Svensson" kallas allt som har med elektriska hopkopplingar att göra för "kontakter".

"Hör du, det är fel på kontakten", låter det. Så småningom klarar vi väl ut felet, men det skulle underlätta mycket om alla berörda försökte definiera bättre vad dom menar. Definitionen på "kontakt" är väl närmast när två ting snuddar vid varandra — och inte en massa elektriska saker.

Conny Pettersson, 8532

Vänlighet vinner — också i telefon...

— I dag var det bara glada abonnenter som ringde upp, säger Sonia Agborg, Greta Leckne och Kerstin Ström i Malmsslattsväxeln.

Rubriken angår oss alla — inte bara våra telefonister, som ofta får den första kontakten med våra kunder och andra i omvärlden. De har till yrke att vara pigga och hjälpsamma, inte så "petnoga" och aldrig bli sura när vresiga och packande röster ställer svåra krav. Vi andra inom företaget har nog en del att lära oss av dessa våra specialister på goda relationer.

Många av oss känner nog igen de behagliga rösterna hos våra telefonister men mera sällan deras utseende. Det senare i varje fall inte i Arboga. Där ligger växeln — fönsterlös — nästan i berget.

Flera spontana röster har till red framfört beröm över telefonisternas goda service, men vad säger de själva?

Utöver vad som framhålls i bildtexterna kan vi korthet tillägga något som hör till god telefonkultur.

- o Svvara genast med tfnnr eller namn
- o Tala tydligt
- o Meddela vart du går, var du kan nås, vem som kan ta samtalet
- o Ge telefonväxeln fortlöpande upplysningar om nyanställda, förflyttningar och andra ändringar
- o Varför får vx så sällan information om — och av — besökare, eller om nya produkter/tjänster — och vem som svarar på sånt?

Växeltelefonister! Ge akt på om vi bättrar oss nu. Om någon tid skall vi göra en uppföljning och se resultatet av vårt upprop, som syftar till förbättrade relationer, såväl utåt som inåt.

Gruppsamtal

I telefonkatalogens anvisningar beskrivs hur gruppsamtal kan utnyttjas i stället för sammanträden. Denna utmärkta möjlighet är mycket sällan använd. Varför det, tro?

Lägg av!

Våra telefonister har det inte lätt. Inte nog med att de alltid skall låta välkomnande vid alla utifrån kommande samtal, de skall också ge anvisning och koppla rätt i alla lägen. De ska VETA vart den utifrån kommande skall kopplas om hon eller han bara frågar efter "han som har hand um'-et", dvs vem som håller i olika frågor, materiel osv.

Det finns vissa grundläggande telefonregler som alla med öppen telefon måste känna till.

För CVM och CVÖ, som har automatiska abonnentvärlar, gäller också följande service vilken ofta glöms bort av de som har öppna telefoner. Man skall lägga av telefonluren när man är borta, så att uppringande får hänvisningston och kan fråga i växeln, där den bortreste i förväg skall ha meddelat besked.

Detta klickar alltför ofta. För en tid sedan sände CVM-

Inga-Lisa Granberg och Eivor Gren i CVA växel, där de också sköter F:UR automatväxel.

växeln ner televerkets tryckta anvisning till en abonnent som felat i detta avseende. Vederbörande svarade i sarkastiska ordalag:

"Kära växel! Det är med den största rörelse jag märker att Era tankar alltid är med mig. Trots alla mina erfarenheter av Televerkets tusentals telefonister, framstår Ni som denna yrkeskärs elit.

Era diskreta vinkar om bättre telefonvett borde bilda mönster för landets telefonister. Om jag nu på tisdag (är i E-tuna) eller torsdag (utè och fiskar) skulle glömma att lägga av mikrotelefonen, och kommer på detta under min frånvaro, kommer jag att känna att våra tankar är hos varandra.

Er egen ankn xxx".

Hur tror man att telefonisterna skall kunna klara sitt jobb när okunnigheten och det dåliga humöret får råda inom företaget? Lägg av! Det står i telefonkatalogen. Läs den.

Red

I Östersund svarar Gun Semb för anropet gomorrow FFV UNDERHÅLL

FFV-U/CVA växel betjänsas på heltid av Margit Moen, i mitten, och på deltid av Ingegärd Eklund och Siv Larsson. Se de senare på nästa sida. Sedan bilden togs har också Margit Persson tillkommit.

Medaljörerna Elmer Axelson, Ingegärd Eklund, Stiri Schultz och Siv Larsson trivdes med medaljdelaren Eric Malmberg.

...liksom vid medaljfest

Fredagen den 3 december hölls den ena av höstens medaljfesterna inom sektorn. 52 medarbetare från CVA, CVÖ och CVV var bjudna till Gyllene Balken i Arboga, där en traditionellt trivsamt tillställning arrangerades för de 43 som kunde komma.

Denna gång slapp Elmer Axelson att vara värd eftersom han själv var medaljör och således gäst bland alla de andra. Ledamöter ur företagsnämnden var biträdande kring värden Harry Rosevall och GD Eric Malmberg, som delade ut guld-klockorna. En medaljör hade föredragit medaljen med samma inskription som uren, "För nit och redlighet i rikets tjänst".

Ett par ungdomar Margareta och Bosse spelade trumpetduetter och blåste fanfarer och Marknads Arne Carlsson

Marknads egen Arne "Stickan Holm" Carlsson blev kvarhållen och fick underhålla medaljfestarna hela kvällen på det gamla pianot i CVA-mässen.

Gläd sextett f.d. CVV-are fick sina guldur i Arboga: Gunnar Selarö, Nils Skogman, Karl-Erik Lindqvist, Arne Persson, Karl-Olof Pettersson och Olof Lundvall.

lekte skickligt fram trevlig musik ur mässens gamla piano.

Medaljörernas tack framfördes av Lars Gustavsson (4135), som bl a nämnde betydelsen -- för såväl företaget som de anställda -- av god effektivitet och att de anställda vid CVA trivs bra med sina arbetsuppgifter.

Frampå kvällskvisten utbröt spontan dans, där de närvarande sex damerna minsann inte behövde sakna danslystna kavaljerer.

Måndagen den 20 december är det dags för 23 CVM-are att få ta emot sina medaljer eller guldlockor. Namnen på samtliga FFV-medaljörer publiceras inom kort i FFV-nytt.

Snabba ryck

Att vara i helikopterbranschen betyder krav på snabba beslut och dito insatser för kunderna.

I början av denna månad slogs larm från en norsk kund om att en helikopterapparat blivit skadad och att reservenheten uppvisade misstänkt felfunktion. Snabb hjälp behövdes.

Ganska snart var två servicemän från oss på plats. Reserv-enheten åtgärdades på ett par timmar och kunde monteras i helikoptern, som snart var flygklar. Men man ville förstås snabbt ha en ny reservenhet.

Som tur var fanns i vår verkstad en sådan nästan färdig. Den gjordes klar i all hast och kl 04 på natten ställde apparatsektionens Karl-Åke Pettersson upp och målade, så att färgen hann torka innan enheten flögs med charter från Malmen till kundens bas 24 timmar efter larmet. Den skadade enheten fick följa med på återresan.

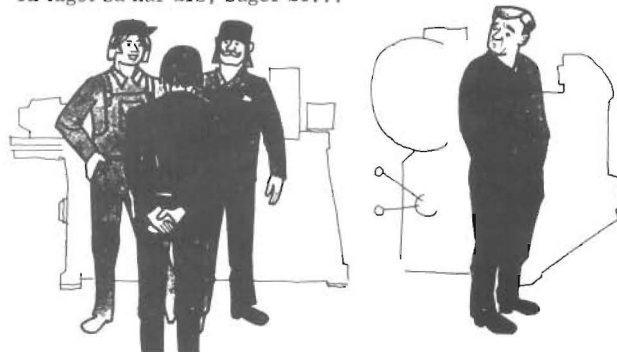
Kundens besvikelse förbyttes i belåtenhet över vår aktion.

Resa med förhinder

När behovet av utryckning till Norge stod klart hade vi turerna att en nyutslädd helikopter just skulle levereras till samma kund inom någon timma. Våra servicemän fick snabbt hämta tandborstarna, packa verktyg och flyga med. Vädetret var dock så dåligt över Värmland att helikoptern måste återvända till Malmen. Våra pojkar bilade i hast till Arlanda och flög via Oslo till ovannämnda bas.

Hur det gick med leveransflygningen från Malmslätt? Föraren fick order att försöka ånyo, men då tilltog ovädret så han måste landa och övernatta i Örebro.

Ta tåget så här års, säger SJ...

Snacka inte OM oss utan MED oss!

Bortåt 200 deltagare i samrådsverksamheten inom sektorn har nyligen gått fortsättningskurser för att bättre kunna "arbeta i grupp". Kursen syftade till att ge deltagarna praktisk människokunskap utan djuplodning i psykologi.

I denna kursomgång deltog representanter för såväl företaget som personalen. Ca 120 FFV-U-are i Arboga, 60 i Malmslätt och 15 i Östersund ägnade en hel arbetsdag åt kursen som leddes av Henry Magnusson, Statens Industri- verk.

Diskussionsledaren, som har ett förflutet i Arboga - länd som "Uncas" - tyckte att deltagarna visade intresse, men

Henry "Uncas" Magnusson lärde ut konsten att arbeta i grupp. Det var både kul och nyttigt tyckte 200 FFV-U-are. Här några från Malmslätt, alltså både chefer och "gräsrotter" ur samrådsgrupperna.

i allmänhet bara tog upp "ofarliga saker" till diskussion, sällan något om mänskliga relationer.

Från flera av deltagarna betonades dock att man fick bra personliga kontakter i de grupparbeten som kursen till stor del byggde på. Här kände sig deltagarna inte så "låsta", som man eljest kanske gör under ordinarie kontakter på jobbet, utan kunde ohämmat ge sina synpunkter, vilket måste befrämja samrådsverksamheten framöver.

Det förekom t ex att man tog tillfället i akt i grupparbetena att också "snacka tjänst" på ett sätt som man sällan har tid till annars. I en grupp tyckte man att det var bra att i grupparbetet också kunna ägna sig åt dagsaktuella frågor - ett samrådsmöte mitt i kursarbetet. Det ansåg både sektionschef och övriga i den samrådsgruppen.

Man säger inom samrådet i allmänhet att man har svårt att få ut information om och engagemang i sin verksamhet. Kursledaren formulerade det behovet i rubriken: snacka inte OM oss utan MED oss! Och man menar då i första hand att alla i berörd sektion skall engagera sig och kontakta representanterna i samrådsgruppen så att arbetet där befrämjas.

Inte för att U-nytt vill överbetona värdet av vår personaltidning, men vi kan inte begripa varför samrådsgrupperna inte utnyttjar denna personalens informationskanal för sina frågor - och lösningar.

Vi ska så småningom försöka följa upp om de 200 kursdagarna har resulterat i produktivitetsförbättringar på våra många arbetsplatser.

Tack

Ett hjärtligt tack för vänlig hägkomst på min 60-årsdag.

Ture Olsson, Arboga

För visad vänlighet på min högtidsdag ber jag att härmed få framföra mitt varma tack.

Åke Pettersson, 6331

Rolf Sjökvist Arboga tackar för uppvaktningen på 50-årsdagen.

För vackra blommor vid min makes Folke Svensson jordfästning framför jag härmed ett varmt tack till ur-CVA:arna och gamla arbetskamrater vid FFV-U/CVA.

Svea Svensson

Ett varmt tack till chefer och arbetskamrater för uppvaktningen i samband med min pensionering.

Karl Hahne

Hjalle Strandh, 1100, tackar alla kamrater inom U för vänlig uppvaktning på 60-årsdagen!

Sluta samla papper!

Den insamling och försäljning av pappersavfall som en tid ordnats av sektorn har upphört. Kostnaderna överskred försäljningsintäkterna.

Vid årsskiftet

1976 lider mot sitt slut. Det snart gångna året har liksom de närmast föregående för sektorn inneburit en ökning av verksamheten inom många områden. Orderingången har varit sådan att vi kunnat höja sysselsättningen och förstärka våra personalresurser.

Det betydelsefulla och omfattande arbetet med underhåll av Viggemotorn RM8 har planenligt kommit igång under året. Detta arbete kommer att under många år framåt - ja, ända in på 1990-talet - ställa många och stora krav på oss i olika avseenden. Krav som alla, som på olika sätt medverkar i detta arbete, måste verka för att uppfylla.

Vi har under året kunnat glädjas åt att få genomföra eller påbörja angelägna och viktiga byggnadsprojekt. Jag vill se detta som ett uttryck för att våra huvudmän har förtroende för oss och ser positivt på vår framtida utveckling.

Året har också fört med sig vidgade förbindelser med våra kunder utanför svenska försvaret och kontakter med vad vi hoppas nya kunder. Till detta har starkt bidragit vår medverkan de sista åren i de stora internationella flygutställningarna. Med en på sikt väntad nedgång i beställningarna från svenska försvaret är det angeläget för oss att utvidga vår verksamhet utanför detta. Allt större insatser måste göras av oss för att vi ska lyckas därmed.

Vi kan konstatera att 1976 varit ett gott år för oss och jag anser mig kunna säga att vi med tillförsikt kan se framtiden an.

Jag tackar alla medarbetare i sektorn för goda arbetsinsatser under det gångna året och hoppas på en fortsatt positiv utveckling av vår verksamhet under det kommande året. Ni tillönskas alla

**God Jul
och
Gott Nytt År**

Eduard Axelsson